

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-07

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Марэ, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-07

DECIZIE din 8 septembrie 2017 cauza nr. 71/17

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarilor: B. F. și alții
părților interesate: Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare pe criteriu dizabilitate în acces la facilitățile fiscale.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarilor

- 3.1 Petiționarii, un grup de persoane cu dizabilități locomotorii, susțin că potrivit legislației în vigoare persoanele cu dizabilități locomotorii severe au posibilitatea să importe autoturisme reutilate, oferite cu titlu gratuit, fără să plătească taxele vamale. Petiționarii notează că persoanele cu dizabilități locomotorii severe au opțiunea de a alege, la cerere, în schimbul compensației pentru serviciile de transport dreptul de a beneficia de compensație sau de a importa, o dată la 7 ani, un mijloc de transport acordat cu titlu gratuit (donație), clasificat la poziția tarifară 8703, indiferent de termenul de exploatare, cu scutirea drepturilor de import. Petiționarii își exprimă dezacordul în legătură cu prevederile respective, în partea ce privește condiția referitoare la modalitatea obținerii mijlocului de transport. Aceștia susțin că limitarea aplicabilității acestor facilități fiscale doar asupra situației când mijloacele de transport sunt oferite cu titlu gratuit (donație), creează impedimente și respectiv nu pot beneficia efectiv de aceste facilități. Petiționarii notează că în condițiile în care o persoană cu dizabilități își poate permite să procure un asemenea mijloc de transport nu va beneficia de facilitățile fiscale prevăzute pentru persoanele cu dizabilități locomotorii. Faptul că aceste facilități se aplică doar pentru mijloacele de transport oferite prin donație, instituie o stare de dependență a persoanelor cu dizabilități, față de potențialii donatori. Petiționarii consideră că aceste facilități acordate persoanelor cu dizabilități locomotorii ar trebui să fie aplicabile indiferent de modalitatea obținerii mijlocului de transport.
- 3.2 De asemenea, petiționarii susțin că specificare de a fi reutilate în modul corespunzător este generală și nu răspunde necesităților particulare ale persoanei cu dizabilități locomotorii. Petiționarii explică că o persoană cu dizabilități locomotorii are necesitățile sale particulare în privința adaptării/reutilării mijlocului de transport. Aceste necesități depind de mai mulți factori individuali ceea ce face practic imposibil să găsești un mijloc de transport care să răspundă întocmai necesităților particulare ale unei persoane cu dizabilități și în același timp să existe bunăvoința deținătorului de a oferi mijlocul de transport prin donație.

- 3.3 Din aceste considerente, petiționarii subliniază că în practică devine imposibil ca persoanele cu dizabilități locomotorii să beneficieze de aceste facilități fiscale. Petiționarii consideră că aceste reglementări generale tratează în mod identic persoanele care se află în situații diferite și solicită ca aceste condiții să fie revăzute, astfel încât să asigure o egalitate efectivă a tuturor persoanelor cu dizabilități de a beneficia de facilitățile fiscale instituite de stat.

Poziția părților interesate

- 3.4 **Ministerul Finanțelor** notează că scopul instituirii scutirii respective este datorat faptului că se observă o creștere a numărului legilor derogatorii ceea ce necesită utilizarea resurselor suplimentare de timp și umane, prin care se permitea importul mijloacelor de transport cu destinație specială acordate cu titlu gratuit (donație) cu scutirea de drepturi de import. În anul 2013, de către Parlament au fost adoptate 25 de legi derogatorii cu privire la importul mijloacelor de transport/mărfuri/servicii, prin care s-au importat 41 de mijloace de transport și multe alte bunuri, echipamente, sportive, obiecte etc. Aceste norme legale au fost introduse în vederea eficientizării resurselor umane și de timp precum și în scopul înlăturării inechității fiscale dintre beneficiarii de donații sub formă materială, din interiorul țării față de cei primesc donații din exteriorul țării.
- 3.5 Ministerul consideră că orice prevedere legală, act legislativ vine să reglementeze domeniile pentru care scop a fost elaborat. În parte ce ține de Codul fiscal, Codul vamal și legile de resort, acestea reglementează regimul fiscal și vamal și modalitatea de aplicare a prevederilor în vederea asigurării unui sistem de impozitare ce vine în interesul societății. În același timp, politica fiscală și vamală este utilizată ca un instrument în realizarea obiectivelor social-economice. Ministerul Finanțelor prin politica sa și cadrul de reglementare care îl implementează vine să susțină anumite sectoare, categorie de cetățeni în dependență de situațiile la momentul adoptării legilor, fără a face discriminări în adresa unei persoane sau a unui grup de persoane (ex. instituirea facilităților fiscale pentru angajații din sectorul IT în comparație cu regimul general de impozitare ar putea fi perceput ca un tip de discriminare, însă asta nu este nimic altceva decât un regim facilitator care stimulează sectorul respectiv în vederea dezvoltării și influențării pozitive, ceea ce reprezintă una din obiectivele statului).
- 3.6 **Serviciul Vamal** informează că din aprilie 2015 până în prezent au fost importate mijloace de transport pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor clasificate la poziția tarifară 8703 de către 3 persoane juridice și o persoană fizică. Totodată, notează că datele pot fi incomplete deoarece Nomenclatura combinată a mărfurilor nu prevede o poziție tarifară concretă pentru mijloacele de transport susmenționate și informația a fost verificată în conformitate cu descrierea textuală a mărfii.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova prin art. 16 alin. (2)** garantează dreptul la egalitate toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criteriile presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 8** stabilește că este interzisă orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la **lit. h)** alte servicii și bunuri disponibile publicului; **art. 12** stabilește atribuțiile Consiliului care la **lit. a)** examinează corespunderea legislației în vigoare cu standardele privind nediscriminarea; **lit. b)** inițiază propuneri de modificare a legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii discriminării.
- 4.3 **Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012, la art. 2** definește noțiunea de accesibilitate ca ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, transporturilor, precum și a mediului informațional și comunicațional, incluzând

tehnologiile și sistemele informaționale și comunicațiile, conform necesităților persoanelor cu dizabilități, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu dizabilități în societate; **art. 17 alin. (1)** prevede că scopul asigurării unei vieți independente persoanelor cu dizabilități, autoritățile publice centrale și locale, organizațiile nonguvernamentale, agenții economici, indiferent de forma de organizare juridică, în funcție de competențele lor funcționale, evaluează situația în domeniu și întreprind măsuri concrete pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, la informație și la mijloacele de comunicare, inclusiv la tehnologia informației și la comunicațiile electronice, la alte utilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în localitățile urbane, cât și în localitățile rurale, în conformitate cu normativele în vigoare; **alin. (2)** identificarea și eliminarea obstacolelor/barierelor față de accesul deplin al persoanelor cu dizabilități trebuie aplicate în special la clădiri, drumuri, mijloace de transport și alte utilități interioare și exterioare, inclusiv școli, case, instituții publice și locuri de muncă, la serviciile de informare și comunicare, inclusiv serviciile electronice și de urgență, de asemenea la alte utilități și servicii publice; **alin. (3)** proiectarea și dezvoltarea bunurilor, serviciilor, echipamentelor și utilităților se fac în baza designului universal, care presupune o adaptare minimă și la cel mai scăzut cost al acestora, astfel încât ele să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilități; **art. 49 alin. (2)** prevede că compensația pentru serviciile de transport se acordă persoanelor cu dizabilități locomotorii, persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, copiilor cu dizabilități, precum și persoanelor care însoțesc persoane cu dizabilități severe sau copii cu dizabilități, cel puțin o dată în trimestru, la locul de reședință, din bugetul de stat, prin transferuri cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea; **alin.(3)** stabilește că persoanele cu dizabilități locomotorii severe pot alege, la cerere, în schimbul compensației prevăzute la alin. (2), dreptul de a importa, o dată la 7 ani, cu scutire de drepturi la import, un mijloc de transport acordat cu titlu gratuit (donație), destinat transportului persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilat în mod corespunzător), clasificat la poziția tarifară 8703, indiferent de termenul de exploatare, conform prevederilor Codului vamal, ale Codului fiscal și ale Legii cu privire la tariful vamal.

4.4 Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII di 24.04.1997 la art. 103 alin. (9⁶) prevede scutirea de T.V.A. mijloacele de transport importate și livrate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare, destinate: **lit. a)** pentru scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703; **b)** pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilate în modul corespunzător), clasificate la poziția tarifară 8703; **art. 124 alin. (14)** se scutesc de accize mijloacele de transport importate și livrate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare.

4.5 Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20.11.1997, art. 28 oferă scutirea de taxa vamală pentru: **lit. z)** mijloacele de transport importate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare, destinate: pentru scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703; pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilate în modul corespunzător), clasificate la poziția tarifară 8703; pentru stingerea incendiilor, clasificate la poziția tarifară 8705 30000; pentru curățarea străzilor, pentru împrăștiat materiale, pentru colectarea deșeurilor, clasificate la poziția tarifară 8705.

4.6 Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20.07.2000 la art. 20 alin (4¹) prevede că prin derogare de la prevederile alin.(4), se permite introducerea și plasarea sub regim vamal de import a mijloacelor de transport importate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare, destinate: **lit. a)** pentru scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703; **lit. b)** pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilate în modul corespunzător), clasificate la poziția tarifară 8703; **lit. c)** pentru stingerea incendiilor, clasificate la poziția tarifară 8705 30000; **lit. d)** pentru curățarea străzilor, pentru împrăștiat materiale, pentru colectarea deșeurilor, clasificate la poziția tarifară 8705.

4.7 Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială nr. 474 din 20.04.2016, la pct. 16 se prevede că mijloacele de transport reutilate în modul corespunzător reprezintă mijloace de transport care sînt utilizate cu agregate necesare și dotate cu mecanisme speciale pentru adaptarea acestora corespunzător necesităților persoanelor cu dizabilități locomotorii severe. În certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport reutilat în rubrica „Anul producerii” este indicat anul fabricării caroseriei, iar în rubrica „Note speciale” este făcută mențiunea „Reutilat în anul:..., nr. Certificatului de reutilare:_____”. Reutilarea mijloacelor de transport respective este realizată doar la stațiile/centrelor tehnice autorizate în acest

domeniu care nu se află pe teritoriul Republicii Moldova; **pct. 17** pentru a beneficia de facilitățile fiscale și vamale, persoana cu dizabilități locomotorii severe sau reprezentantul acesteia prezintă la organul vamal: **lit. a)** pașaportul tehnic care certifică că acest mijloc de transport este utilizat de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii severe în original și copia de pe acesta; **lit. b)** actul de donație în original și copia de pe acesta, care conține informație privind donatorul, beneficiarul, valoarea mijlocului de transport și informația privind scopul – utilizarea mijlocului de transport de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor; **lit. c)** actul de identitate al beneficiarului în original și copia de pe acesta; d) invoice sau alt document comercial – în cazul în care donatorul este persoană juridică; **lit. e)** documente ce confirmă dizabilitatea locomotorie severă a beneficiarului (certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă și concluzia privind necesitatea deservirii cu transport, eliberate de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile acestuia); **lit. f)** certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensații în schimbul facilităților fiscale și vamale, eliberat de structura teritorială de asistență socială de la locul de trai; **lit. g)** declarația pe propria răspundere, conform anexei nr.2 din regulament; **lit. h)** procura în original și copia de pe actul de identitate al reprezentantului – în cazul în care tranzacția se efectuează prin intermediul reprezentantului.

4.8 **Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131 din 07.06.2007 la art. 8 lit. d)** de competența Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor este elaborarea reglementărilor tehnice de construcție, reconstrucție și reutilare a vehiculelor, elaborarea condițiilor tehnice și a metodologiei de omologare, de prestare a serviciilor de reparație și întreținere tehnică, de inspecție tehnică periodică, precum și de certificare a echipamentelor și subansamblurilor vehiculelor, în vederea admiterii în traficul rutier.

4.9 **Hotărârea Guvernului nr. 415 din 08.04.2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la supravegherea tehnică exercitată de poliția rutieră la pct. 3** administrarea de stat a transportului auto este exercitată de organul de specialitate al administrației publice centrale, în interacțiune cu autoritățile administrației publice locale și alte organe abilitate în acest scop; **pct. 16 lit. a)** Direcția Poliției Rutiere controlează construcția dispozitivelor suplimentare cu scopul stabilirii influenței lor asupra securității circulației rutiere și corespunderii lor standardelor și altor documente normative tehnice; **pct. 17** reutilarea vehiculelor se efectuează la cererea persoanelor juridice și fizice în proprietatea cărora sunt de către întreprinderile specializate autorizate de Ministerul Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor numai cu permisiunea în scris a Direcției Poliției Rutiere, care este unul din actele ce servesc drept bază pentru efectuarea modificărilor în datele de evidență ale acestora; **pct. 19 lit. d)** cu permisiunea Direcției Poliției Rutiere, fără a fi elaborată și coordonată documentația de proiectare, poate fi admisă instalarea în caroseria autobuzului a utilajului special fără a transforma caroseria.

4.10 **Regulamentul (CE) NR. 1186/2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale la art. 68 alin.(1)** se prevede că sunt admise cu scutire de taxe la import obiecte special concepute pentru educație, utilizare și promovare socială a persoanelor cu handicap fizic sau mintal, altele decât nevăzătorii, atunci când sunt importate: **lit.(a)** fie chiar de către persoanele cu handicap și pentru propriul uz; **lit. (b)** fie de către instituțiile sau organizațiile care au drept principală activitate educația persoanelor cu handicap sau asistența acestora și care sunt desemnate de către autoritățile competente ale statelor membre pentru a primi aceste obiecte cu scutire de taxe vamale; **alin. (2)** scutirea de taxe menționată la alineatul (1) se aplică pieselor de schimb, elementelor sau accesoriilor specifice care se adaptează obiectelor avute în vedere, precum și uneltelor utilizate pentru întreținerea, controlul, calibrarea sau repararea obiectelor în cauză, cu condiția ca aceste piese de schimb, elemente, accesorii sau unelte să fie importate în același timp cu aceste obiecte sau, în cazul în care sunt importate ulterior, să fie recunoscute ca fiind destinate obiectelor admise anterior cu scutire de taxe vamale sau care ar putea beneficia de scutirea de taxe vamale în momentul în care aceasta este solicitată pentru piesele de schimb, elementele sau accesoriile specifice și unelte avute în vedere.

4.11 **Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități la art. 2** stabilește că discriminare din cauza dizabilității înseamnă orice deosebire, excludere sau restricție făcută din cauza dizabilității care are ca scopul sau efectul de a împiedica sau anula recunoașterea sau exercitarea în condiții de egalitate cu ceilalți, a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în domeniul politic, economic, social, cultural, civil sau oricare alt domeniu. Termenul include toate formele de discriminare, inclusiv refuzul unei acomodări rezonabile; **art. 3** menționează principiile prezentei convenții sunt: a) respectarea demnității inalienabile, a

autonomiei individuale, inclusiv a libertății de a face propriile alegeri și a independenței persoanelor; b) nediscriminarea; c) participarea și integrarea deplină și efectivă în societate; d) respectul pentru diversitate și acceptarea persoanelor cu dizabilități ca parte a diversității umane și a umanității; e) egalitatea de șanse; f) accesibilitatea; h) respectul pentru capacitățile de evoluție ale copiilor cu dizabilități și respectul pentru dreptul copiilor cu dizabilități de a-și păstra propria identitate; **art.9 alin. (1)** pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, statele părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. Aceste măsuri, care includ identificarea și eliminarea obstacolelor și barierelor față de accesul deplin, trebuie aplicate, printre altele la: lit. a) clădiri, drumuri, mijloace de transport și alte facilități interioare sau exterioare, inclusiv școli, locuințe, unități medicale și locuri de muncă.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Consiliul reține că petiționarii contestă reglementările legislative potrivit cărora li s-a acordat anumite facilități fiscale la importul mijloacelor de transport pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor.
- 5.2 Consiliul a stabilit că prin Legea nr. 71 din 12 aprilie 2015 au fost operate completări la legislația în vigoare (art.103 alin. (9⁶) și art.124 alin.(14) din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997; art.28 Ut. z) și pct. 11 din Nota la anexa nr.2 la Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal art.20 alin. (4) din Codul vamal nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000), fiind stabilite facilități fiscale și vamale la importul, cu titlu gratuit (**donăție**), a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (**reutilate în modul corespunzător**), clasificate la poziția tarifară 8703.
- 5.3 Consiliul reține că problema de discriminare ridicată de către petiționari rezidă din condițiile specifice instituite pentru a putea beneficia de facilitățile fiscale și vamale. Astfel, sintetizând pretențiile formulate, Consiliul stabilește că sunt contestate următoarele cerințe:
 - (i) referitoare la modalitatea obținerii mijlocului de transport (donăție);
 - (ii) referitoare la specificațiile tehnice de reutilare ale mijlocului de transport.
- 5.4 Consiliul, analizând materialele cauzei, subliniază că aceste facilități fiscale și vamale au fost instituite cu scopul de a asigura participarea deplină și efectivă în societate a persoanelor cu dizabilități locomotorii, care, din lipsa accesibilității infrastructurii, devine anevoioasă, fapt constatat prin cazuistica Consiliului¹. De asemenea, Consiliul observă că nu există centre speciale autorizate care să presteze servicii de reutilare a mijloacelor de transport **conform necesităților specifice ale persoanelor cu dizabilități locomotorii**. Agenții economici care desfășoară activități de fabricare, exploatare, deservire tehnică, reparație și testare a vehiculelor specializate, nu dețin autorizație specială și nici echipamentul necesar care le-ar permite să reutilizeze mașinile pentru transportul persoanelor cu dizabilități locomotorii **conform necesităților lor specifice**².
- 5.5 Consiliul subliniază că anume aceste circumstanțe au determinat statul să instituie o măsură pozitivă în favoarea persoanelor cu dizabilități locomotorii, vizând asigurarea includerii sociale și **realizarea efectivă a drepturilor** acestora în raport cu celelalte persoane. În acest sens, Consiliul observă că aplicabilitatea practică a facilităților acordate nu este efectivă. Analizând datele statistice prezentate de către Serviciul Vamal, Consiliul stabilește că din momentul introducerii acestor facilități până în prezent au fost importate mijloace de transport pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, clasificate la poziția tarifară 8703, de către 3 persoane juridice și o persoană fizică. Aceste date, deși indirect, indică asupra existenței problemelor pe acest segment de referință, or măsura pozitivă pare să nu contribuie la asigurarea egalității efective.
- 5.6 Astfel, analizând cerința referitoare la modalitatea obținerii mijlocului de transport(donăție), Consiliul reține că aceasta ar fi fost instituită, după cum invocă reclamatul, în scopul prevenirii apariției și creșterii evaziunii fiscale. Consiliul îl acceptă drept un scop legitim, însă subliniază că acesta poate fi atins și prin alte mijloace mai puțin restrictive față de persoanele cu dizabilități locomotorii. În acest sens, statul dispune de o gamă vastă de pârghii pe care ar putea să le

¹ decizia 64/17 din 28.08.2017

² decizia 33/15 din 29.01.2016

utilizeze în vederea prevenirii abuzurilor și/sau a evaziunilor fiscale. Limitarea acordării scutirilor doar pentru mijloacele de transport obținute prin donație nu constituie o măsură adecvată și nici una absolut necesară.

- 5.7 Totodată, printre argumentele invocate s-a menționat ideea că în ipoteza în care persoana cu dizabilități își poate procura un automobil, respectiv, va putea să achite taxele de import. De asemenea, se susține că persoanele cu dizabilități locomotorii au posibilitatea să importe un mijloc de transport în condiții de egalitate cu ceilalți (achitând toate taxele prevăzute în acest sens). În primul rând, Consiliul subliniază că problema trebuie abordată nu prin prisma vulnerabilității acestui grup de persoane, ci prin prisma garantării efective a unui drept fundamental - integrarea deplină și efectivă în societate a persoanelor cu dizabilități. Or, acesta a fost scopul urmărit atunci când au fost instituite facilități fiscale și vamale analizate. În al doilea rând, Consiliul notează că situația persoanelor cu dizabilități locomotorii este diferită, respectiv, se cere și o abordare diferențiată. Consiliul notează că, pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, realizarea acestor drepturi implică nu doar importul mijlocului de transport, dar și posibilitatea efectivă de a îl utiliza. Astfel, sarcina impusă persoanei cu dizabilități este disproporționată. Pentru a putea utiliza mijlocul de transport, persoana cu dizabilități locomotorii este nevoită să achite costurile aferente reutilării/adaptării mijlocului de transport, ulterior și costurile aferente modificării actelor de înmatriculare ale mijlocului de transport reutilat/adaptat.
- 5.8 Prin urmare, analizând cerința referitoare la specificațiile tehnice de reutilare ale mijlocului de transport (reutilat în modul corespunzător), Consiliul acceptă că aceasta este una prea generală și nu răspunde necesităților specifice ale persoanelor eligibile. Consiliul reține argumentele petiționarilor precum că este practic imposibil, chiar și de procurat, un automobil care să corespundă în totalitate necesităților specifice ale unei persoane în funcție de dizabilitatea sa, precum și lipsa oportunităților de a beneficia de donația unui astfel de automobil. Astfel, Consiliul observă că persoana cu dizabilități locomotorii care va avea posibilitatea de a importa un automobil reutilat, nu va putea să se folosească de acest bun până când automobilul nu va fi adaptat suplimentar conform necesităților sale specifice. Consiliul menționează că orice reutilare/adaptare a unui mijloc de transport variază în funcție de dizabilitatea persoanei și de destinația mijlocului de transport (de a transporta persoana cu dizabilități sau de a fi utilizată de către persoana cu dizabilități). Respectiv, orice reutilare/adaptare a mijlocului de transport trebuie să răspundă exact necesităților specifice ale persoanelor care îl vor utiliza sau celor care vor fi transportate. În aceeași ordine de idei, Consiliul susține necesitatea reexaminării cerinței referitoare la specificațiile tehnice de reutilare ale mijlocului de transport.
- 5.9 Consiliul recomandă autorităților competente să-și extindă facilitățile fiscale și vamale pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, oferindu-le posibilitatea să importe (cu scutirea taxelor de import) orice mijloc de transport indiferent de modalitatea obținerii acestuia (donație sau procurare) și indiferent de faptul dacă autoturismul este sau nu reutilat în modul corespunzător. Respectiv, statul, pentru a nu admite situații de evaziune fiscală, ar putea acorda un termen limită pentru reutilare/adaptare a mijlocului de transport importat, sub sancțiunea aplicării taxelor fiscale și vamale.
- 5.10 Consiliul observă o neconcordanță în partea ce privește categoria persoanelor eligibile de a beneficia de facilitățile fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport. Or, modificările ce au vizat politica bugetar fiscală a statului stabilesc că de aceste facilități **vor beneficia persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor**, fără a indica gradul de dizabilitate, pe când prevederile referitoare la procedura de acordare a facilităților fiscale și mecanismul de introducere și plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport pentru persoanele cu dizabilități locomotorii³, rețin drept eligibile **doar persoanele cu dizabilități locomotorii severe**. Consiliul stabilește că prin aceste reglementări normative se restrânge cercul beneficiarilor. Consiliul notează că această restrângere este nejustificată prin raportare la scopul urmărit, cel de a asigura participarea deplină și efectivă în societate a persoanelor cu dizabilități locomotorii. De asemenea, Consiliul menționează că dacă statul a decis acordarea unui beneficiu pentru anumite categorii de persoane (persoane cu dizabilități locomotorii), acesta trebuie să fie disponibil tuturor care fac parte din această categorie, în mod egal, fără limitări arbitrare și nejustificate. Mai mult, hotărârile de guvern, adoptate în baza și în executarea legii, au o forță juridică inferioară și nu o pot contrazice sau depăși. Aici, Hotărârea de Guvern nr. 474 din 20.04.2016 este una subsecventă Codului fiscal, care a fost emisă în scopul concretizării, executării concrete și efective a facilităților fiscale instituite în 2015. Astfel, prevederile acesteia nu pot avea un caracter

³ aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 474 din 20.04.2016

de restrângere și nu pot modifica cadrul stabilit prin prevederea legală. Respectiv, Consiliul susține necesitatea reexaminării prevederilor normative care restrâng nejustificat și ilegal categoria beneficiarilor.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1- 3, art. 8 lit. h) și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu pct. 61 al Legii cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare.
2. Consiliul, în temeiul art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la asigurarea egalității recomandă Guvernului:
 - ✓ să revadă condițiile specifice referitoare la facilitățile fiscale și vamale, astfel încât persoanele cu dizabilități locomotorii să poată importa (cu scutirea taxelor de import) orice mijloc de transport indiferent de modalitatea obținerii acestuia (donație sau procurare) și indiferent de faptul dacă autoturismul este sau nu reutilat în modul corespunzător;
 - ✓ să modifice prevederile normative analizate la pct. 5.10, astfel încât să înlăture discrepanța referitoare la categoria persoanelor eligibile de a beneficia de facilități fiscale și vamale la importul unui mijloc de transport.
3. O copie a deciziei se transmite Parlamentului pentru informare despre ineficacitatea măsurii pozitive instituite de către stat, respectiv, cu recomandarea de a susține necesitatea reexaminării acesteia.
4. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
5. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012 și Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Oxana GUMENNAIA – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Lucia GAVRILIȚĂ – membră